

Dosarul nr. 3-81/2023

HOTĂRÂRE **în numele Legii**

11 decembrie 2023

mun. Strășeni

Judecătoria Strășeni, sediul Central

Instanța de judecată, compusă din:

Președinte de ședință: judecător

Iana Talmaci

Grefier:

marina Strîmbanu

Judecând în ședința de judecată publică cauza civilă acțiunea înaintată de Iurcu Ion împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 cu privire la anularea hotărârii nr. C-05 din 30.11.2023 și a procesului verbal de renumărare a voturilor a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Țibirica nr. 9/26 din 26.11.2023,

A constatat:

La 4.12.2023 reprezentantul reclamantului Iurcu Ion – avocat Marco Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului electoral de circumscripție raională Călărași nr.9, CECES Țibirica nr.9/26 cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

În susținerea poziției sale a indicat că prin hotărârea nr.68 din 30.11.2023 emisă de către Consiliul electoral de Circumscripție raională Călărași nr.9, contestația depusă nr. C-05 din 30.11.2023 a fost respinsă ca neîntemeiată.

Astfel, menționează avocat Marco Dumitru că în cadrul examinării contestației la 26.11.2023 în procesul de renumărare a voturilor au fost declarate nevalabile 12 buletine de vot, în opinia sa un buletin de vot a fost deteriorat cu cerneală pe ambele părți și nu putea fi declarat valabil, dat fiind faptul că nu era certă opțiunea de vot a alegătorului, iar un alt buletin nu conține ștampilă aplicată.

În aceeași ordine de idei susține că la 26.11.2023 în procesul de renumărare a voturilor urmau a fi declarate nevalabile 14 buletine de vot, astfel aceste 2buletine de vot au fost numărate eronat pentru domnul Proscurov Iacob, candidat la funcția de primar din partea partidului politic” Coaliția pentru Unitate și Bunăstare”.

Avocatul Marco Dumitru indică că potrivit procesului-verbal privind totalizarea rezultatelor votării la alegerea primarului în com. Țibirica, raionalul Călărași din 19 noiembrie 2023 (turul II), concurenții electorali au obținut următorul număr de voturi: Iurcu Ion -375 voturi; Proscurov Iacob – 376 voturi;

Mai mult ca atât susține că potrivit procesului –verbal de renumărare a voturilor din 26.11.2023 (turul II), concurenții electorali au obținut următorul număr de voturi: Iurcu Ion -374 voturi; Proscurov Iacob -375 voturi.

Altfel în procesul de renumărarea voturilor, urma să se constate numărul de voturi valabil exprimate în favoarea lui Iacob Proscurov, acest număr urmând să fie diminuat de la 375 la 373 voturi.

Avocatul Marco Dumitru a solicitat admiterea cererii, anularea actului administrativ – Hotărârea cu privire la contestația nr. C -05 din 27.11.2023 depusă de Ion Iurcu, candidat la funcția de primar în comuna Țibirica , raionul Călărași din partea partidului politic” Partidul Acțiune și Solidaritate” nr.68 din 30.11.2023, anularea în partea a procesului-verbal de renumărare a voturilor de CECES Țibirica nr.9/26 din 26.11.2023 în urma căruia urma să se consemneze faptul că concurenții electorali au obținut următorul număr de voturi: Iurcu Ion- 374 voturi; Proscurov Iacob -373 voturi;

Își întemeiază acțiunea pe dispozițiile art.37 alin. (1) lit. j) și n), 174 din Codul electoral, pct.15 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.1128/2023, art.10 alin. (1), 224 alin.(1) lit. a) și b) din Codul administrativ.

Fiind notificați despre acțiunea depusă, pârâtul Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9, la 7 decembrie 2023 ora 09:49 la poșta electronică a instanței prin intermediul secției de evidență și documentare a expediat referința, prin care a solicitat respingerea cererii depuse de Iurcu Ion candidat la funcția de primar al comunei Țibirica, raionul Călărași împotriva Hotărârii nr.68 din 30.11.2023 a Consiliului electoral al Circumscripției electorale raionale Călărași nr.9.

În susținerea poziției sale indică că contestatarul își exprimă dezacordul cu două buletine de vot solicitând anularea acestora, menționează că solicitarea de a dispune anularea de buletine de vot nu este una întemeiată, în condițiile în care astfel de solicitare nu poate forma obiectul unei contestații în sensul art.91 din Codul electoral.

La fel menționează că buletinul de vot nu reprezintă un act administrativ în sensul art.10 sau 12 din Codul administrativ, respectiv anularea acestuia nu poate constitui obiect al unei acțiuni în contencios administrativ, buletinul de vot se bucură de un regim juridic și protecție specială.

Mai mult ca atât reține că la contestație sunt anexate câteva poze ale buletinelor de vot pe marginea cărora contestatarul formulează critici, acest aspect a fost apreciat critic de către organul electoral în condițiile în care conform art.79 alin.(3) din Codul electoral nr.325/2022, fotografierea ori expunerea publică și demonstrativă a buletinului de vot completat sau scoaterea buletinului înmănat pentru votare din localul secției de votare este interzisă, în acest sens organul electoral a atras atenția tuturor subiecților implicați în procesul de renumărare a buletinelor de vot asupra necesității respectării legislației în vigoare.

Reprezentantul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 – Gheorghe Iosob a evidențiat faptul că în cererea de chemare în judecată sunt formulate alte solicitări decât cele expuse în contestație și anume: anularea în parte a procesului –verbal de renumărare a voturilor al CECES Țibirica nr.9/26 din 26.11.2023 în urma căruia să se consemneze faptul că concurenții electorali au obținut următorul număr de voturi: Iurcu Ion -374, Proscurov Iacob-373 voturi, cerințe ce nu au fost înaintate de Iurcu Ion atât în contestația nr. C-05 din 27 noiembrie 2023 cât și în ședința Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale nr.9 din 30 noiembrie 2023, când a fost examinată contestația.

În ședința de judecată atât reclamantul cât și reprezentantul acestuia avocat – Marco Dumitru a solicitat admiterea acțiunii.

În ședința de judecată reprezentantul Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 – Gheorghe Iosob a solicitat respingerea acțiunii.

În ședința de judecată persoana terță cât și reprezentantul acesteia avocatul Eugeniu Tetelea au solicitat respingerea acțiunii.

Studiind cererea de chemare în judecată, apreciind probele administrate, studiind poziția participanților la proces, ținând cont de caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă și circumstanțele stabilite care au importanță pentru soluționarea cauzei, instanța ajunge la concluzia că acțiunea urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform art. 1 alin. (1) și alin. (2) Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la îndeplinirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de îndeplinire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

În conformitate cu prevederile art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

În baza art. 7 Cod administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act

normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Conform art. 10 alin. (1) Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) Codul administrativ, stabilește că, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege, căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Instanța notează că, în temeiul art.20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În acord cu prevederile înserate la art.39 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit normei juridice prevăzute expres la art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

La rândul său, art.189 alin.(1) din același cod, statuează că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrative.

Art. 98 alin.(1) Codul electoral stabilește că în ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează, judecătoriile în primă instanță soluționează contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a hotărârilor organelor electorale după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile.

Instanța menționează că obiect al controlului judecătoresc în prezenta speță este hotărârea și Hotărârea Circumscripției Electorale raionale Călărași nr.9 nr. 53

din 03.11.2023 și procesul verbal de renumărare a voturilor al CECES Țibirica nr.9/26 din 26.11.2023.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitate a unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

- I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;
- II. II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;
- III. III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;
- IV. IV. respectarea procedurii prealabile;
- V. V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii;
- VI. VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Strășeni, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Referitor la condiția de respectare a remediului extrajudiciar cu privire la contestarea actului administrativ individual favorabil, instanța de judecată va reține următoarele.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Conform art. 163 Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei; b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutățește situația unei persoane față de situația din decizia inițială; c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Totodată, art.91 alin. (2), art.98 alin.(1) pct.1) Cod electoral, art.208 Cod administrativ, prevăd respectarea procedurii prealabile până la adresarea în instanța de judecată, în acest sens reclamantul Iurcu Ion la data de 207noiembrie 2023 a depus contestație (cerere prealabilă) împotriva Circumscripției Electorale raionale Călărași nr.9 nr. 53 , și examinată în fond contestația depusă de concurentul electoral Iurcu Ion la Consiliului electoral al circumscripției electorale raionale Călărași nr.9 nr. 5334, fiind respinsă ca neîntemeiată prin hotărârea nr.68, la data de 30 noiembrie 2023.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamantul Iurcu Ion cu respectarea procedurii prealabile.

Din materialele cauzei rezultă că reprezentantul reclamantului Iurcu Ion – avocat Marco Dumitru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului electoral de circumscripție raională Călărași nr.9, CECES Țibirica nr.9/26 cu privire la anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

La 27.11.2023 reclamantul Iurco Ion a înaintat contestație cu privire la dispunerea anulării a două buletine de vot în cadrul secției de votare nr.9/26.

Prin hotărârea nr.68 din 30.11.2023 a fost respinsă contestația nr. C-05 din 27.11.2023 depusă de Ion Iurcu candidat la funcția de primar în comuna Țibirica raionul Călărași.

Conform art.91 alin.(1) Codul electoral, prin contestație se înțelege cererea (sesizarea) în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, prin care: a) se cere revizuirea, anularea, în tot sau în parte, ori emiterea unui act administrativ de către organul electoral, realizarea unei acțiuni sau obligarea organului electoral la inacțiune; b) se contestă acțiunile/inacțiunile considerate ca ilegale ale subiecților înregistrați, acreditați sau confirmați ori care urmează a fi înregistrați, acreditați sau confirmați de către organele electorale, denumiți în continuare subiecți electorali; c) se contestă faptele considerate ca încălcare a modului de reflectare a campaniei electorale, de difuzare sau de plasare a publicității electorale; d) se contestă faptele considerate ca încălcare a cadrului normativ cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale, a candidaților desemnați, a grupurilor de inițiativă și a participanților la referendum; e) se formulează critici în legătură cu alte încălcări ale legislației electorale.

Conform art.79 alin.(3) Codul electoral, fotografierea ori expunerea publică și demonstrativă a buletinului de vot completat sau scoaterea buletinului înmănat pentru votare din localul secției de votare este interzisă.

Astfel instanța reține că aprecierea valabilității buletinului de vot reprezintă dreptul discreționar al biroului electoral.

În același timp, instanța reține că deși decizia unde se manifestă puterea discreționară se referă la aspectele care, într-un cadru legal, conferă autorității publice o anumită libertate de decizie, acest lucru nu presupune în nici un caz devierea de la litera legii, or, decizia luată în mod discreționar, trebuie să fie una optimă, să corespundă finalității actului, sensului legislației în vigoare, principiilor generale ale dreptului intern și internațional, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, deci să corespundă scopului urmărit, care alcătuiește esența „dreptului discreționar”, a cărui realizare se efectuează cu respectarea principiilor legalității, oportunității și a echității.

Cu alte cuvinte, autoritatea publică posedă, o marjă discreționară, în măsura în care nu afectează de o manieră nejustificată drepturile fundamentale ale persoanei, adică decizia discreționară trebuie să fie una cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice „trebuie” să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Prin urmare, Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 era obligat prin lege să își exercite discreția.

Prin prisma art. 225 alin. (1), (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Instanța constată că Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 și-a exercitat cu bună credință dreptul discreționar în soluționarea procedurii administrative și emiterea actului administrativ contestat.

Or, reclamantului i-a fost explicat că solicitarea de a dispune anularea buletinelor de vot nu este una întemeiată în condițiile în care această solicitare nu poate forma obiectul unei contestații în sensul art.91 din Codul electoral.

Raportând normele legale pre citate la circumstanțele faptice stabilite, instanța judecătorească a ajuns la concluzia că, actul administrativ contestat de reclamantul Iurcu Ion a fost emis conform prevederilor legale.

Respectiv, instanța judecătorească a stabilit respectarea de către autoritatea publică pîrîta a procedurii de examinare a cererilor înaintate de reclamant, respectînd și limitele dreptului său discreționar, instanța reținînd în acest sens că, verificarea legalității unui act administrativ implică verificarea elementelor de fond și formă.

În consecință, analizînd normele legale în coraport cu circumstanțele faptice stabilite, precum și criticele aduse actelor contestate de către reclamant în coraport cu contraargumentele invocate de către autoritatea publică pîrîta întru justificarea legalității actelor emise, instanța de judecată conchide că, hotărîrea nr.68 din 30.11.2023 Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 cât și procesul verbal de renumărare a voturilor a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Țibirica nr. 9/26 din 26.11.2023 sunt legale și întemeiate.

Or, de către autoritatea pîrîta a fost respectată procedura de emitere a actelor administrative, instanța nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea acestor acte administrative emise în privința reclamantului Iurcu Ion legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată, or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament - ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii reclamantului Iurcu Ion nu există.

În conformitate cu prevederile art.224 din Codul administrativ, art. 236-241 CPC RM, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Acțiunea depusă de Iurcu Ion împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Călărași nr. 9 cu privire la anularea hotărârii nr. C-05 din 30.11.2023 și a procesului verbal de renumărare a voturilor a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Țibirica nr. 9/26 din 26.11.2023, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Strășeni sediul Central. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 3 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Strășeni sediul Central.

**Președinte de ședință
judecător**

Iana Talmaci